

KUVATAIDE

Seestynyt biennaali

2

XII Pariisin biennaali, Sara Hildénin taidemuseo 15.1.–27.2. 1983.

Pariisin biennaali on nyt toista kertaa suomalaisen taideyleisön ihmeteltävänä. Suomen Taiteilijaseuran yhdessä Sara Hildénin museon kanssa järjestämälle koosteelle Pariisin suursiirtelun asetetaan helposti hieman kliseemäisiä vaatetta ikkunavaajan roolista eurooppalaiseen taideilmastoon. Viimekerätyksen näyttelyn vaikutteita olin löytävinäni vuoden kansallisissa nuorten kokeiluissa. Tälläkään kertaa ei vaikutteita varmasti välttyä. Pariisin biennaali on onneksi kuitenkin varsin hyvä paikka poimia oppia.

□ □ □

Nyt avoinna oleva näyttely on selvästi yhtenäisempi ja tasokkaampi kuin ensimmäinen kokeilu. Paul Osipowin ja Timu Vuorikosken suorittama valinta on huolellista rätätin

työtä juuri Sara Hildénin museon tiloihin. Suomeen saapuneille töille on löytynyt sopiva paikka kullekin, eikä ristiriitaa tilojen ja töiden intensiteetin välillä pääse syntymään.

Pariisin biennaalin töiden valinnassa on videotaide ja arkkitehtuuri jääneet emänäyttelyä vähemmälle huomiolle. Arkkitehtuuria ei ole mukana itse asiassa ollenkaan, vaikka se varmasti ansaitisi oman huomiota myös Suomessa.

Pariisin biennaalin pitäisi olla — nyt kun siihen taas on tilaisuus — suuren yleisön taidenäyttely. Sen vuoksi, että se tavoittaessaan yleisön saavuttaisi taiteen yhden keskeisen päämäärän ja myös osoittaessaan, mitä taide voi ja pitääkin olla tänään.

□ □ □

Pariisin biennaalin taiteilijat ovat keskimäärin juuri alle kolmekymppisiä. Muiden biennaalien, triennaalien ja documenta-näyttelyiden jou-

Hartmut Neumann, DDR: Eivätkä he tähänkään saakka ole haaveilleet, vaan heillä on ollut jalat maassa, 1981 öljy.

kossa Pariisin biennaali on säilyttänyt tietyn puhtauden. Nuorekkuidella se on onnistunut välttämään nykyaikana helposti markkinatavaraksi muuttuvan taiteen karikkoja. Muodikas se kyllä on, mutta ideat ovat nuorten taiteilijoiden käsissä puhtaimmillaan. Siksi Pariisin biennaalista on helpompi katsoa suuntaa taiteen tulevaisuuteen.

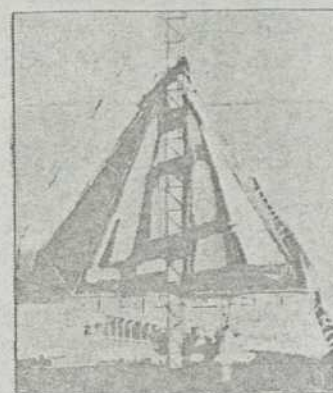
Näyttely ei pidä onneksi sisällään kovinkaan paljon ekspressionismin uudelleen markkinoitua osaamattomuutta. Saksan Liittotasavaltaa edustaa Hartmut Neuman, jonka väkevä ekspressionismi sisältää sisäistettyä tunnetta ja teknistä osaamista. Maalausten huoleton ilme

koostuu runsaista yksityiskohdista sekä struktuurin ja muodon rikkauksista ilman höllyttömän maalausaktin teknistä monotoonisuutta.

Kaiken kaikkiaan näyttelyn maalaukset kuvastavat hyvin taulun tekemisen kansainvälistä kriisiä. Teoksia on tässä näyttelyssä vähän ja suhteellisen vaatimattomasti uutta ilmentävänä.

□ □ □

Perinteisessä muodossaan kolmeen osaan jakautuva taiteen kenttä on saanut uudet määreet. Jos maalauksia on vähän, ei monistettavaa grafiikkaa ole ollenkaan. Myös

Kjell Nupen, Norja: Maalattu teltta heinäkuussa 1982, öljy.

veistokset ovat muuta kuin mitä vanhakantainen käsitys edellyttäisi.

Tilalla ovat esinesommitelmat, tilateokset, valokuva ja video. On nyt, niinkuin jo vuosikymmeniä. Mutta ehkä muodon ja tekniikan vapaudesta ollaan vasta löytämässä syn- teesi.

Tila ja aika ovat tärkeitä avainsanoja uuden taiteen äärellä.

Useat työt ovat tehty paikanpäällä vallitsevat tilat huomioiden. Kun näyttely puretaan on teosten elämä siinä muodossaan ohi, vain jatkuakseen hiukan erilaisena jossain muu- alla.

Teoksia ympäröivä huonetila tai seinäpinta-ala kuuluvat usein olennaisena osana teokseen. Taiteilijan valmistama osuus jäsenlee vain vallitsevaa tilaa uudelleen. Hyvänä esimerkkinä tästä on Rolino Gasparin muoviluvahakuvat tai japanilaisen Kenjiro Okazakin kevyet reliefit.

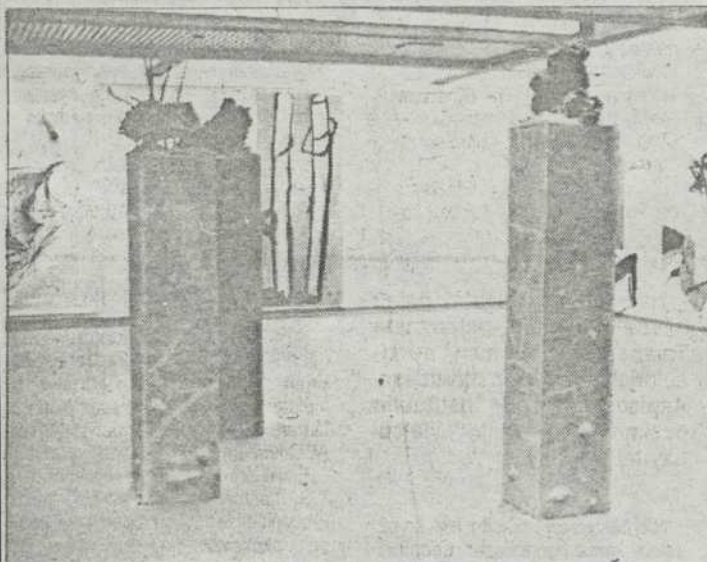
Japanilaiseen kulttuuriperintee- seen tulee helposti muistumia myös Martti Aihon osuudesta. Aihon bam- busäleistä rakennellut veistokset henkivät viileän hiljaista estetiikkaa. Aihon hoitaakin osuutensa suomalaisista varmimmin ja aidommin.

Valokuvataide on saanut biennaaleissa paljon tilaa. Se ansaitsee myös kaiken huomion. Ludo Geyssels ja Georges Rousse ovat va- kuuttavia valokuvataiteilijoita.

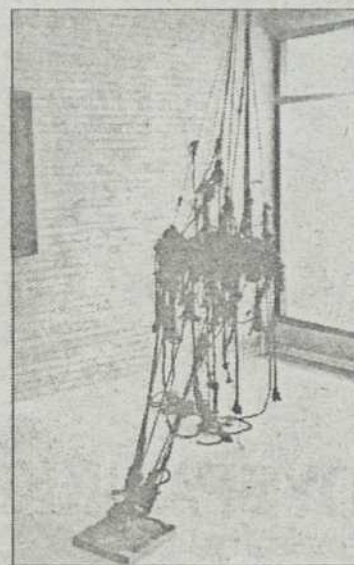
□ □ □

Kokonaisuutena oivallinen biennaali on vuoden tapaus ja sen soisi nuorempian ohella tavoittavan myös vanhemman yleisön kasvamaan ennakoluultomuuteen ja avoimuuteen. Näyttely ei ole vaikea, ei muodoiltaan kovin uusi eikä mitenkään shokeeraava. Mutta se esittelee aikamme kuvataidetta pelkistetyn puhtaasti ja aidosti. Ei niin, että se olisi ainoa oikea tapa, mutta siinä piilee kuvataiteen eteenpäinvieää voimaa ainoi sylillinen.

JUKKA REMES

Luigi Mainolfi: Italia, Blase, Cesina, Rotondi, 1981, terrakotta.

Marja Kanervo: Suuri tuulikan- nel 1982, sekatekniikka.